

SKZODY ŁOWIECKIE WYRZĄDZANE PRZEZ ZWIERZYŃE**I. SZKODY, ZA KTÓRE ODPOWIADA SKARB PAŃSTWA**

Gdy uszkodzeniu uległy uprawy zlokalizowane, na gruntach położonych na terenie parków narodowych, stref ochrony zwierząt łownych i rezerwatów przyrody, niezależnie od gatunku, który dokonał zniszczeń odpowiedzialność za nie ponosi Skarb Państwa.

Na podstawie **USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY z dnia 16 kwietnia 2004 r.**

Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone przez:

ŻUBRY

w uprawach, płodach rolnych lub w gospodarstwie leśnym

WILKI

w pogłowiu zwierząt gospodarskich

RYŚIE

w pogłowiu zwierząt gospodarskich

NIEDŹWIEDZIE

w pasiekach, w pogłowiu zwierząt gospodarskich oraz w uprawach rolnych

BOBRY

w gospodarstwie rolnym, leśnym lub rybackim

KOMU NIE PRZYSŁUGUJE ODSZKODOWANIE?

- osobom, którym przydzielono grunty stanowiące własność Skarbu Państwa;
- jeżeli poszkodowany:
 - nie dokonał sprzętu upraw lub płodów rolnych w ciągu 14 dni od zakończenia zbiorów tego gatunku roślin w danym regionie,
 - nie wyraził zgody na budowę przez wojewodę lub dyrektora parku narodowego urządzeń lub wykonanie zabiegów zapobiegających szkodom;
- za szkody:
 - powstałe w mieniu Skarbu Państwa, z wyłączeniem mienia oddanego do gospodarczego korzystania na podstawie Kodeksu cywilnego,
 - nieprzekraczające w ciągu roku wartości 100 kg żyta w przeliczeniu na jeden hektar uprawy,
 - w uprawach rolnych założonych z naruszeniem powszechnie stosowanych wymogów agrotechnicznych,
 - wyrządzone przez wilki, niedźwiedzie lub rysie w pogłowiu zwierząt gospodarskich pozostawionych, w okresie od zachodu do wschodu słońca, bez bezpośredniej opieki.

KTO DOKONUJE SZACOWANIA SZKODY ?

Miejsce wystąpienia szkody		Organ odpowiedzialny	Organ dokonujący szacowania i wypłaty odszkodowania
Teren obwodu łowieckiego		Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego	Przedstawiciel dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego
Teren poza obwodem łowieckim lub wyłączony z obwodu łowieckiego	Wyłączenie ze względu na charakter ochronny (Parki Narodowe i Rezerваты)	Skarb Państwa	Dyrekcja parku narodowego lub organ sprawujący nadzór nad rezerwatem
	Wyłączenie ze względu na inne cele (administracyjne lub gospodarcze)	Skarb Państwa	Zarząd województwa właściwy ze względu na miejsce wystąpienia szkody

II. SZACOWANIE SZKÓD NA TERENIE OBWODÓW ŁOWIECKICH**INFORMACJE OGÓLNE**

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych.

KTO PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA SZKODY?

Ustawa z 13 października 1995 roku - Prawo łowieckie, pojawia się zapis, że za szkody w uprawach i płodach rolnych oraz za szkody powstałe przy

wykonywaniu polowania odpowiedzialność (pełną) ponoszą dzierżawcy lub zarządcy obwodów łowieckich

Wstępnego szacowania szkody, zwanego dalej „ogłędzinami”, ostatecznego szacowania szkody oraz ponownego szacowania szkody dokonują upoważnieni przedstawiciele dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego, zwani dalej „szacującymi”, przy udziale poszkodowanego albo jego pełnomocnika oraz, na żądanie jednej ze stron, przedstawiciela właściwej terytorialnie izby rolniczej.

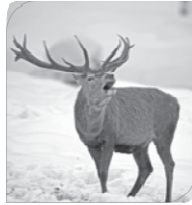
Odpowiedzialność dzierżawcy obejmuje szkody wyrządzone wyłącznie przez takie gatunki jak:

DZIK

ŁOŚ

JELEŃ

DANIEL

SARNA

ODSZKODOWANIE NALEŻY SIĘ WYŁĄCZNIE ZA SZKODY W UPRAWACH I PŁODACH ROLNYCH.

TRYB SZACOWANIA SZKODY

WYSTĄPIENIE SZKODY

Właściciel lub posiadacz gruntu, na którym powstała szkoda, zgłasza szkodę **w formie pisemnej w terminie 3 dni** (14 dni w sadach) od dnia jej stwierdzenia. Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego jest obowiązany do prowadzenia ewidencji zgłoszeń.

OGŁĘDZINY

Dokonuje się w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia szkody

OSTATECZNE SZACOWANIE SZKODY

Ostatecznemu szacowaniu podlegają straty ilościowe i jakościowe powstałe w wyniku uszkodzenia lub zniszczenia uprawy lub plodów rolnych. Ostatecznego szacowania szkody oraz ustalenia wysokości odszkodowania dokonuje się najpóźniej na dzień przed sprzętem uszkodzonej lub zniszczonej uprawy, a w przypadku uszkodzonego lub zniszczonego płodu rolnego - w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia szkody. Jeżeli szkoda powstała i została zgłoszona bezpośrednio przed sprzętem lub w jego trakcie, dokonuje się jedynie ostatecznego szacowania.

PONOWNESZACOWANIE SZKODY

- Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego zawiadamia poszkodowanego o terminie oględzin, ostatecznego szacowania szkody lub ponownego szacowania szkody nie później niż na 2 dni przed ich dokonaniem, a za porozumieniem stron - w terminie krótszym.
- Nieobecność zawiadomionego poszkodowanego nie wstrzymuje dokonania oględzin, ostatecznego szacowania szkody lub ponownego szacowania szkody.
- Szacujący sporządzają protokół, który podpisują szacujący, poszkodowany albo jego pełnomocnik oraz przedstawiciel właściwej terytorialnie izby rolniczej, jeżeli uczestniczył w tej czynności.
- Gdy poszkodowany jest nieobecny lub odmawia podpisania protokołu, szacujący zamieszcza o tym informację w protokole, z podaniem przyczyny braku podpisu.
- Poszkodowany może wnieść zastrzeżenia do protokołu.
- Nieuprzątnięcie plodów z uszkodzonej uprawy po dokonaniu ostatecznego szacowania wyklucza możliwość ponownego szacowania w przypadku dalszego zwiększenia się szkody. Dopuszcza się ponowne szacowanie szkody – za porozumieniem stron – jeżeli nieuprzątnięcie plodów spowodowane było warunkami atmosferycznymi.

W przypadku sporów organem medyjnym jest właściwy miejscowo urząd gminy.
W przypadku nie dojścia do ugody możliwe jest wstąpienie na drogę sądową z pozwem o zapłatę.

OD CZEGO ZACZYNA POSZKODOWANY?

Właściciel uszkodzonej uprawy, powinien w pierwszej kolejności ustalić:

- w obrębie, jakiego obwodu łowieckiego znajduje się szkoda?
 - informację można uzyskać w urzędzie gminy
- kto jest jego dzierżawcą lub ewentualnym zarządcą?
- należy zwrócić uwagę, że pomimo administracyjnego podziału kraju na obwody łowieckie, nie wszystkie tereny zawierające się na ich obszarze wchodzi w ich skład.

Do obwodów łowieckich nie zalicza się:

- parków narodowych i rezerwatów, z wyjątkiem rezerwatów lub ich części, w których na obszarach wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych nie zabroniono wykonywania polowania,
- terenów w granicach administracyjnych miast, jeżeli jednak granice te obejmują większe obszary leśne lub rolne, z obszarów tych może być utworzony obwód łowiecki lub mogą być one włączone do innych obwodów,

- terenów zajętych przez miejscowości niezaliczane do miast, w granicach obejmujących zabudowania mieszkalne i gospodarcze z podwórzami, placami i ulicami oraz drogami wewnątrz tych miejscowości,
- budowli, zakładów i urzędzeń, terenów przeznaczonych na cele społeczne, kultu religijnego, przemysłowe, handlowe, skladowe, transportowe i inne cele gospodarcze oraz obiektów o charakterze zwykłym i specjalnym, w granicach ogrodzeń.
- W przypadku powstawania szkód w uprawach i płodach rolnych na terenach z różnych przyczyn niewchodzących w skład obwodów łowieckich, odpowiedzialność za nie ponosi Skarb Państwa będący prawnym właścicielem zwierzyny w stanie wolnym. W takich przypadkach organem odpowiedzialnym za szacowanie szkód i wypłatę odszkodowań, jest przedstawiciel Skarbu Państwa zarządzający danym obszarem.

Druk zgłoszenia szkody (przykładowy)

....., dnia

/miejscowość/

.....

/imię i nazwisko/

.....

/adres/

Koło Łowieckie/ Zarządca obwodu łowieckiego*

.....

.....

Zgłaszam wystąpienie szkody łowieckiej na działce nr o powierzchnim²,
 położonej w miejscowości

Przedmiotową szkodę stwierdziłem w dniu

Uszkodzeniu na przedmiotowej działce uległa uprawa

Rodzaj /opis/ uszkodzenia

.....

.....

Według mojej wiedzy uszkodzenia dokonał /y/ następujący gatunek /ki/ zwierzyny

.....

.....

.....

/podpis/

* – niepotrzebne skreślić

Druk zgłoszenia zbioru (przykładowy)

....., dnia
/miejscowość/

.....
/imię i nazwisko/

.....
/adres/

Koło Łowieckie/ Zarzdca obwodu łowieckiego*

.....
.....

Zawiadamiam, że w dniu planuję zbiór uprawy, na której wystąpiły uszkodzenia wyrządzone przez zwierzęta łowne, na działce nr o powierzchnim², położonej w miejscowości, dla której w dniu sporządzony został protokół szacowania wstępnego.

Rodzaj /opis/ uszkodzonej uprawy

.....

.....
/podpis/

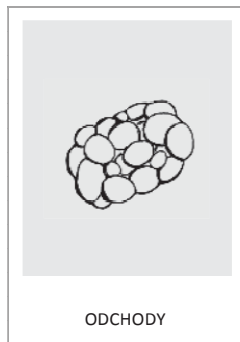
* – niepotrzebne skreślić

III. CZYNNOŚCI SZACUJĄCEGO PRZY OGLĘDZINACH I SZACOWANIU OSTATECZNYM

1 Określenie gatunku zwierzyny, która wyrządziła szkodę.

Na podstawie śladów żerowania oraz tropach pozostawionych przez zwierzynę na polu.

DZIK

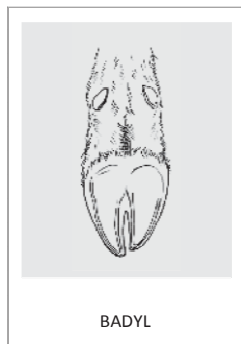
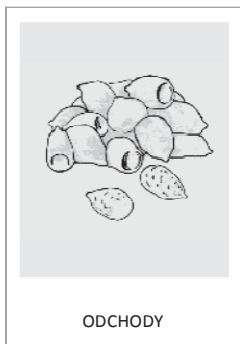
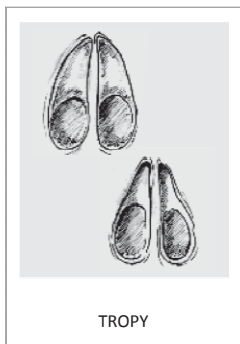
JELEŃ

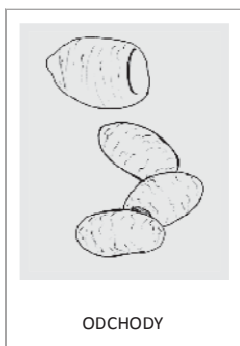
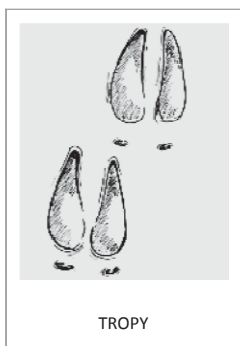
SARNA

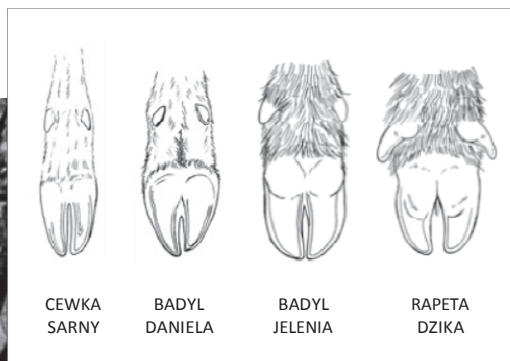
DANIEL

ŁOŚ

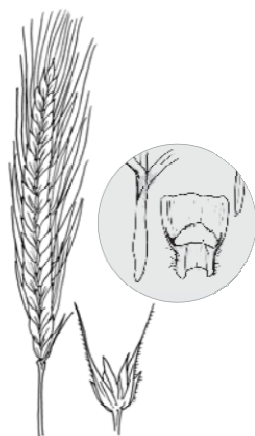

PORÓWNANIE KOŃCZYN I TROPÓW

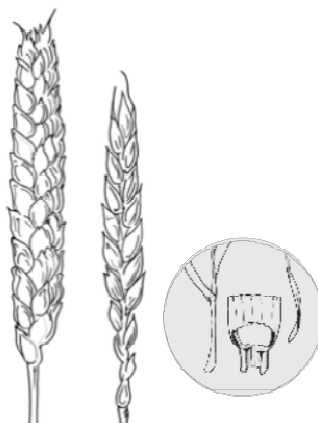

2 Ustalenie rodzaju uprawy i jej jakości hodowlanej.

Uprawy w których najczęściej dochodzi do szkód:

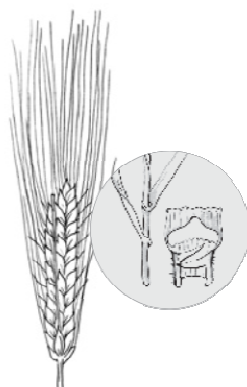
ŻYTO

PSZENICA

OWIES

JĘCZMIEN

KUKURYDZA

ZIEMNIAKI

Szacujący określa:

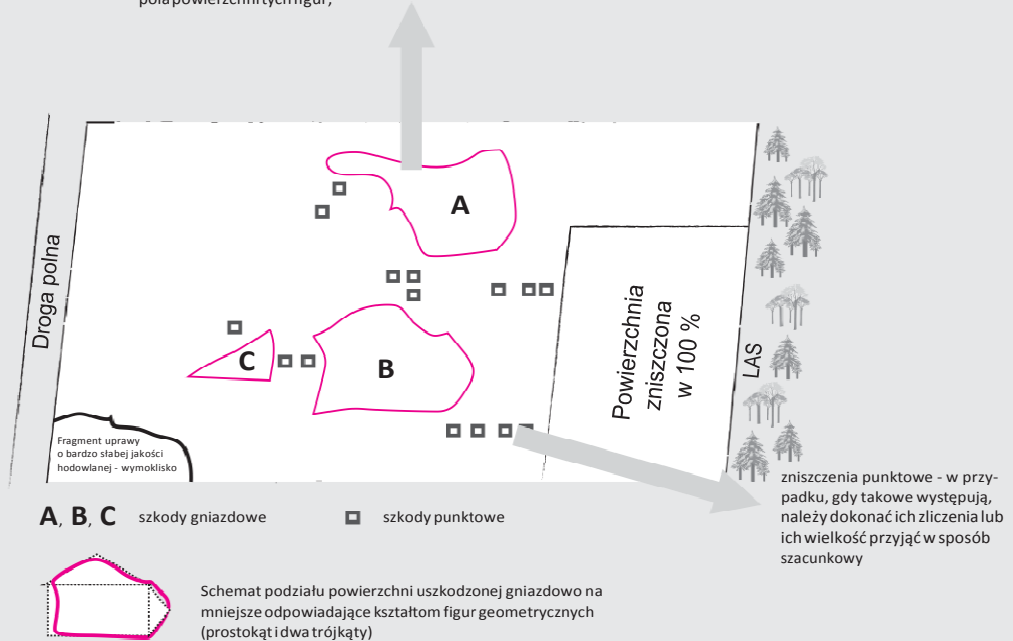
- gatunek i odmianę rośliny
- przeznaczenie uprawy
- występowanie braków wschodów
- ogólny stan uprawy np. występowanie chorób lub szkodników roślinnych, błędy agrotechniczne takie jak nieodpowiedni termin siewu, nieodpowiednie nawożenie itp.
- w przypadku upraw ozimych należy ocenić stan roślin wynikający z ich przetrzymywania.

3 Ustalenie obszaru uprawy:

- najlepiej dokonać w sposób bezpośredni poprzez jej pomiar
- w przypadku dużych powierzchni należy korzystać z danych ewidencyjnych gruntów
- w przypadku upraw o nieregularnych kształtach, konieczny jest ich schematyczny podział na mniejsze, odpowiadające kształtem podstawowym figurą geometrycznym oraz późniejszy pomiar charakterystycznych ścian wyodrębnionych figur.

Ustalenie obszaru, który uległ uszkodzeniu – WYKONANIE SZKICU

- należy dokonać symulacyjnego podziału poszczególnych wyodrębnionych zniszczeń, na mniejsze odpowiadające kształtem figurom geometrycznymi dokonać obliczenia pola powierzchni tych figur;
- po zsumowaniu otrzymamy wielkość powierzchni na poszczególnych zniszczeniach otrzymamy przybliżoną powierzchnię zniszczeń;

4 Procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze:

Liczymy obsadę (liczba sadzonek, krzaków itp.) na metr kwadratowy w części nie uszkodzonej oraz w części uszkodzonej. Liczbę obsady/m² w części nie uszkodzonej przyjmujemy jako 100% a w części uszkodzonej jako x.

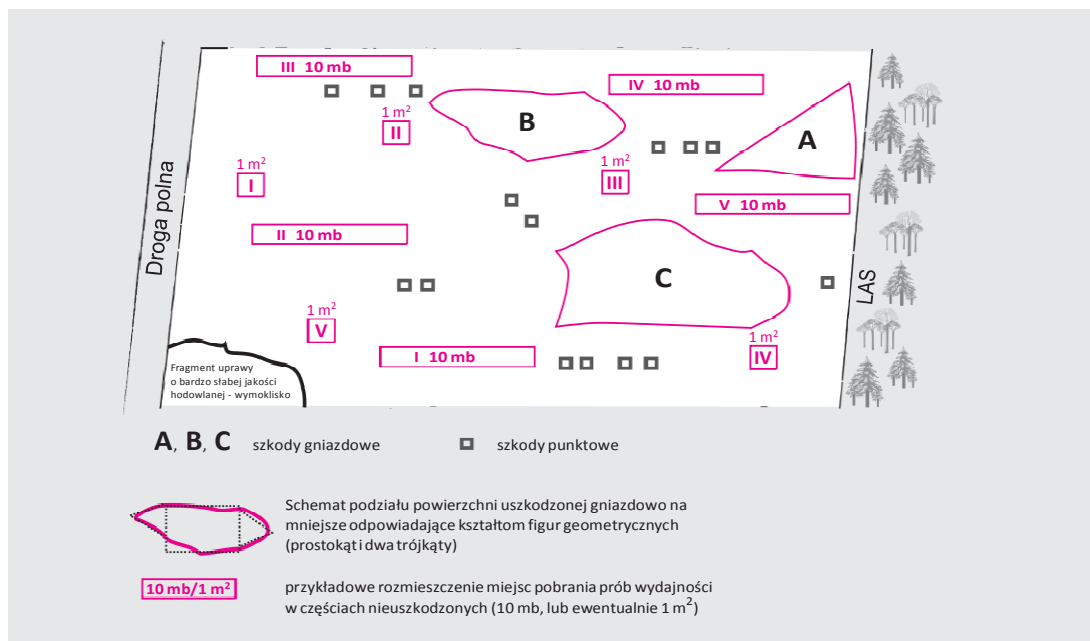
1000 szt/m ²	–	100%	
500 szt/m ²	–	x	
100%	x	500 szt/m ²	
x	=	1000 szt/m ²	
		=	50% zniszczenia przez zwierzyne

np. obsada w części nie uszkodzonej 1000szt/mkw, obsada w części uszkodzonej 500szt./m²

5 Plon z 1 ha lub szacunkową masę uszkodzonego płodu rolnego;

Masę uszkodzonego płodu rolnego ustalamy poprzez ważenie wybranej części, tzw. próby reprezentatywnej i porównanie tej wielkości z częścią uszkodzonego płodu lub szacunkowe określenie tej wartości.

Szkic sytuacyjny uprawy z naniesionymi uszkodzeniami oraz miejscami pobrania prób celem ustalenia wydajności.

6 Rozmiar szkody:

Ustalenia rozmiaru szkody dokonuje się poprzez:

- pomnożenie obszaru uprawy, która została uszkodzona, oraz procentu jej zniszczenia, a następnie pomnożenie tak uzyskanej powierzchni zredukowanej oraz plonu z 1 ha - w przypadku szkód w uprawach;
- ustalenie szacunkowej masy uszkodzonego płodu rolnego - w przypadku szkód w płodach rolnych.

6 Wysokość odszkodowania:

- Wysokość odszkodowania ustala się, mnożąc rozmiar szkody przez cenę skupu danego artykułu rolnego, a w przypadku gdy nie jest prowadzony skup - cenę rynkową z dnia ostatecznego szacowania szkody, w rejonie powstania szkody. Wysokość odszkodowania pomniejsza się odpowiednio o nieponiesione koszty zbioru, transportu i przechowywania.
- Wysokość odszkodowania za szkody wyrządzone przez dziki na łąkach i pastwiskach ustala się na podstawie wartości utraconego plonu (masy zielonej lub siana) w danym sezonie wegetacyjnym oraz kosztów doprowadzenia uszkodzonego obszaru do stanu pierwotnego; koszty te wlicza się na podstawie aktualnych cen prac agrotechnicznych oraz wartości rynkowej nasion niezbędnych do wysiania.
- Przy ostatecznym szacowaniu szkody w uprawach wymagających zaornia odszkodowanie ustala się, jeżeli szkoda powstała:
 - w okresie do dnia 15 kwietnia - w wysokości 25 %,
 - w okresie od dnia 16 kwietnia do dnia 20 maja - w wysokości 40 %,
 - w okresie od dnia 21 maja do dnia 10 czerwca - w wysokości 60 %,
 - w okresie od dnia 11 czerwca - w wysokości 85 %

kwoty obliczonej w sposób opisany powyżej.

Powtórne szacowanie szkody:

Uwarunkowania prawne w zakresie odpowiedzialności za szkody w uprawach i płodach rolnych, przewidują możliwość powtórnego szacowania szkód, które objęte były szacowaniem ostatecznym, jedynie w przypadku, gdy poszkodowany nie dokonał uprzątnięcia płodów z uszkodzonej uprawy wskutek niekorzystnych warunków atmosferycznych. Szacowanie to odbywa się wyłącznie za rozumieniem stron, jednak nie później niż w terminie 7 dni od dnia ostatecznego szacowania szkody. W przypadkach nieuprzątnięcia płodów rolnych z innych przyczyn niż warunki atmosferyczne, prawodawstwo wyklucza możliwość ponownego szacowania szkody w przypadku dalszego jej zwiększania się.

Opracowanie:
Diana Piotrowska
Marian Flis

